

Preoblikovanje sportskog kluba - udruge u sportsko dioničko društvo

Šodan, Vice

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:395197>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-14**

Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)

Pravni fakultet u Zagrebu

Katedra za trgovačko pravo i pravo društava

Vice Šodan

Preoblikovanje sportskog kluba-udruge u sportsko dioničko društvo

Diplomski rad

Mentor: prof. dr. sc. Siniša Petrović

Zagreb, kolovoz 2023.

Izjava o izvornosti

Ja, Vice Šodan pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor diplomskog rada te da u radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova te da se prilikom izrade rada nisam koristio drugim izvorima do onih navedenih u radu.

Vice Šodan, v.r.

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. SPORTSKO PRAVO	4
3. PRAVNI USTROJ SPORTSKIH KLUBOVA	5
3.1. SPORTSKI KLUB – UDRUGA.....	6
3.1.1. <i>Pravni ustroj sportskog kluba – udruge</i>	7
3.1.2. <i>Prava članova udruge</i>	8
3.2. SPORTSKO DIONIČKO DRUŠTVO.....	9
3.2.1. <i>Osnivanje sportskog dioničkog društva</i>	10
3.2.2. <i>Ustroj sportskog dioničkog društva</i>	11
3.2.3. <i>Prava dioničara sportskog dioničkog društva</i>	14
3.3. KOMPARATIVNA RJEŠENJA UREĐENJA SPORTSKIH KLUBOVA	15
4. PREOBLIKOVANJE SPORTSKOG KLUBA - UDRUGE U SPORTSKO DIONIČKO DRUŠTVO ...	16
4.1. PREOBLIKOVANJE PREMA ZAKONU O SPORTU IZ 2006.-TE GODINE	17
4.1.1. <i>Postupak preoblikovanja</i>	18
4.1.2. <i>Posljedice preoblikovanja</i>	21
4.2. PREOBLIKOVANJE DE LEGE LATA	21
4.2.1. <i>Preoblikovanje prema Zakonu o sportu iz 2023.-e godine</i>	22
4.2.2. <i>Prijedlog Pravilnika o preoblikovanju sportskih klubova - udruge u s.d.d.</i>	23
4.3. PRIMJER PROVEDENOG POSTUPAKA PREOBLIKOVANJA	24
5. ZAKLJUČAK	25
6. POPIS LITERATURE	28

1. Uvod

Sport se razvio od aktivnosti koja je bila isključivo amaterska, kada je bilo smatrano da je profesionalizam u sportu gotovo negativan, u djelatnost uz koju se veže izniman gospodarski značaj. Razvoj sporta iz aktivnosti koja se obavljala iz zabave kao općekorisna i neprofitna prešao je u djelatnost koja se obavlja zbog stjecanja dobiti. Danas se nažalost zaboravlja ta primarna uloga sporta u društvu kao dobrovoljna i zabavna djelatnost, uvelike zbog davanja prednosti profesionalnom nad amaterskim sportom. Odmak od amaterskog sporta nije posve negativan, jer se profesionalizacijom sporta daje prostora za brži napredak sporta. Ističe se da sport mora biti jednako dostupan svima bez diskriminacije i time se želi zajamčiti da sport ne izgubi svoju izvornu ulogu u društvu. Slijedom svih navedenih uloga sporta u društvu pravni sustav mora odgovoriti prikladnim oblicima za obavljanje sportske djelatnosti. Pravni oblici koji ne mogu stjecati dobit su bili izvorno predviđeni za obavljanje sportske djelatnosti, daljnjim razvojem omogućeno je trgovačkim društvima da sudjeluju u obavljanju sportske djelatnosti, no ona su bila ograničena da svoju dobit koriste isključivo za daljnji razvoj i obavljanje sportske djelatnosti. Donošenjem novih zakonskih propisa to ograničenje je ukinuto te je omogućeno stečenu dobit dijeliti kao i u ostalim trgovačkim društvima.¹

U prvom dijelu rada analizira se pojam sportskog prava. Poblize se izlaže sustav sporta u Republici Hrvatskoj kroz odredbe Zakona o sportu² (u daljnjem tekstu: ZS). Zatim se objašnjava hijerarhija profesionalnog sporta uz osvrt na samoregulaciju i autonomnost u donošenju pravila. U drugom dijelu rada analiziraju se pravni oblici sportskih klubova prema Zakonu o sportu. Predstavljaju se prednosti svakog od dopuštenih oblika te njihovi nedostaci u odnosu na globalni značaj sporta. U posljednjem dijelu rada izlažu se odredbe o preoblikovanju prema ZS-u³ iz 2006.-te godine, te prema trenutno važećem propisu. Iznose se razlozi donošenja odredbi o preoblikovanju te osvrt na komparativna rješenja.

2. Sportsko pravo

Pojam sporta nije lako definirati u zakonskom tekstu, sport bi trebalo definirati kao fizičku djelatnost kojom se ljudi bave radi zdravlja i radi rekreacije i/ili natjecanja. ZS sportsku

¹ Petrović, Siniša *et. alt.*, Pravni oblici sportskih klubova u Republici Hrvatskoj, u: Kačer, Hrvoje, *et alt.*, Sportsko pravo, Pravni fakultet u Splitu, 2018., str. 551-553.

² Zakon o sportu (Narodne novine, br. 141/22)

³ Zakon o športu (Narodne novine, br. 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15, 19/16, 98/19, 47/20, 77/20)

djelatnost definira kroz nabrojavanje vrsta sportskih djelatnosti.⁴ ZS poznaje sudjelovanje u sportskom natjecanju, sportsku pripremu i sportsku poduku, zatim zdravstveno usmjereno sportsko vježbanje, organiziranje i vođenje sportskog natjecanja te posredovanje u sportu. U područje sportskog prava spada i niz drugih zakona, iz gledišta ovog rada najbitniji su Zakon o udrugama (u daljnjem tekstu: ZU) i Zakon o trgovačkim društvima (u daljnjem tekstu: ZTD), no tu još spadaju i Zakon o obveznom odnosima, Zakon o parničnom postupku te Zakon o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima.⁵ Međutim, za potpuno razumijevanje sustava sporta treba spomenuti i sustav propisa koje donose nacionalni i nadnacionalni savezi. Zakonodavci su u početku razvijanja sportske legislative stajali po strani, prepuštali su akterima sportskih natjecanja da sami donose pravila kojih će se pridržavati. Ta pravila uključuju ustroj, odnose među sudionicima i organizaciju natjecanja. Takav sustav se naziva monopolno-hijerarhijski u kojem postoji jedna organizacija za pojedini sport koja donosi obvezujuća pravila za članove te organizacije. Monopolističko načelo se sastoji od stvarne i geografske sastavnice, stvarna sastavnica određuje da je za pojedinu vrstu sporta nadležan samo jedan savez, a geografski dio predstavlja mogućnost osnivanja samo jednog saveza na određenom teritoriju. U praksi bi to trebalo predstavljati piramidalnu strukturu prema kojoj na svjetskoj, kontinentalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini postoji samo jedan savez u koji su svi članski povezani. Dakako, postoje iznimke od ovog pravila u pojedinim sportovima postoje konkurentne organizacije (boks, golf, šah...). Utvrđivanje sportskih pravila i sustava natjecanja pripada „krovnom“ savezu, regionalni i nacionalni savezi obvezni su poštovati pravila i sudjelovati u natjecanjima, tu dolazi do izražaja hijerarhijski ustroj sustava.⁶ ZS prati takvo uređenje jer dopušta osnivanje samo jednog saveza na nacionalnoj razini u pojedinom sportu.⁷ Sve većom komercijalizacijom sporta i dodatnom profesionalizacijom sporta potpuna autonomija sporta prerasta u mit. Heteronomnim propisima zakonodavac se upliće u ustroj sportskih klubova, to važno pitanje daje se u nadležnost svakoj pojedinoj državi.

3. Pravni ustroj sportskih klubova

Autonomija u sportskom pravu manifestira se u stvaranju, primjeni i nadziranju provedbe pravnih pravila kojih se sudionici moraju pridržavati. Granice te autonomije se nalaze u

⁴ Kačer, H., *et. alt.*, Uvod, Kačer, *op. cit.*, (bilj 1), str. 15.

⁵ Čizmić, J., *et. alt.*, Pravni izvori sportskog (materijalnog i postupovnog) prava, Kačer, *op. cit.*, (bilj 1), str. 25.-27.

⁶ Ivkošić, M., Pravni ustroj nogometnih klubova u Republici Hrvatskoj, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 47:2/2010., str. 361.-362.

⁷ Zakon o sportu čl. 35. st. 2.

prisilnim propisima javnog prava. Prisilne norme se prije svega nalaze u Zakonu o sportu.⁸ Postoje dva oblika pravnih osoba koje se mogu ustrojiti kao sportski klubovi, udruga i sportsko dioničko društvo (u daljnjem tekstu: s.d.d.). ZS definira sportske klubove kao pravne osobe koje su registrirane za obavljanje sportske djelatnosti koja uključuje sportsku pripremu i sudjelovanje u sportskom natjecanju. Sportski klub može obavljati i druge djelatnosti koje su u skladu sa ZS-om, a one su predviđene statutom udruge ili društvenim ugovorom odnosno izjavom o osnivanju društva⁹. Prijašnje zakonsko uređenje imalo je distinkciju između profesionalnih i amaterskih klubova. Profesionalni klubovi su oni klubovi čije članstvo sadržava barem 50 posto profesionalnih sportaša.¹⁰ Svi profesionalni klubovi moraju biti upisani u registar profesionalnih klubova Ministarstva turizma i sporta.¹¹ Postojeće zakonsko uređenje udruge i s.d.d.-a prikazuje odobravanje zatečenog stanja u kojem je većina sportskih klubova ustrojena kao udruge. Nadalje, mogućnost preoblikovanja u s.d.d. rješava problem prezaduženih sportskih klubova i omogućuje sigurniju budućnost.¹²

3.1. Sportski klub – udruga

Najzastupljeniji oblik sportskih klubova u Hrvatskoj su udruge. Njihov pozamašan broj dokazuje da uistinu ne bi imalo smisla ograničavati ovaj način slobodnog udruživanja ljudi pa zakon predviđa kao jedan od dopuštenih oblika uređenja sportskih klubova.¹³ Udruge definiramo kao oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih ili pravnih osoba radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, za zaštitu okoliša i održivi razvoj te za humanitarna, socijalna, sportska, znanstvena, zdravstvena, informacijska i ciljeve koji nisu u suprotnosti sa Ustavom i zakonom.¹⁴ Temeljni propis koji uređuje udruge u Republici Hrvatskoj je ZU, no za sportske klubove - udruge prvo se primjenjuje ZS, a ako nešto nije njime uređeno primjenjuje se ZU. Ovaj način uređenja prije svega izričito omogućuje ZU, što je i logično jer oblik udruge je pravni oblik koji zadovoljava najširi krug različitih interesa njezinih članova.¹⁵ Ova privatnopravna zajednica koju mogu osnovati najmanje tri osobe, osniva se bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarskih koristi.¹⁶ Nemogućnost

⁸ Ivkošić, *op. cit.* (bilj. 6), str. 362.

⁹ Zakon o sportu čl. 30.

¹⁰ Zakon o športu čl. 24.

¹¹ Registar profesionalnih sportskih klubova, <https://mints.gov.hr/>, 15.7.2023.

¹² Ivkošić, *op. cit.* (bilj. 6), str. 366

¹³ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 564.

¹⁴ Petrović, Siniša, Ceronja, Petar, Osnove prava društava, Pravni fakultet u Zagrebu, 2019., str. 77.

¹⁵ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 564.

¹⁶ Zakon o udrugama (Narodne novine br. 74/14, 70/17, 98/19, 151/22), čl. 4.

stjecanja dobiti i sve veća zarada u sportu, ponajprije nogometu dovodi u sukob cilj udruge kao sportskog kluba. Udruga može namjeru stjecanja dobiti ostvariti osnivanjem trgovačkog društva ili može stjecati dobit obavljanjem pomoćne djelatnosti kao način financiranja udruge. Ako udruga u obavljanju svoje djelatnosti ostvari dobit ona ju mora koristiti isključivo za unaprjeđenje i obavljanje djelatnosti udruge. Najveći manjak ovog pravnog oblika je upravo neprofitni karakter udruge.¹⁷

3.1.1. Pravni ustroj sportskog kluba – udruge

Kao što je prije navedeno ZU daje mogućnost zakonodavcu da u ZS odredi posebna pravila za sportske klubova udruge, no zakonodavac to nije učinio. Stoga se na pravni ustroj sportskih klubova – udruge u cijelosti primjenjuju odredbe ZU-a.¹⁸ Udruga kao privatnopravna zajednica svojih članova, svoj cilj ostvaruje obavljanjem djelatnosti zbog koje je osnovana. Stoga je i zakonodavac odredio da jedini obvezan organ, ujedno i najviši organ udruge, je skupština članova. Članovi mogu sudjelovati osobno na skupštini ako je tako određeno statutom udruge ili će sudjelovati preko svojih predstavnika.¹⁹ Statutom udruge se mogu osnivati i druga tijela udruge, ona mogu biti izvršna, nadzorna ili savjetodavna, a udruga imenuje jednu ili više fizičkih osoba za zastupanje udruge.²⁰

Hijerarhijskim uređenjem tijela udruge i postavljanjem skupštine na najvišu razinu daje se na važnosti sudionicima same skupštine. Zakonodavac ostavlja mogućnost članovima da statutom udruge propišu sudionike skupštine. Ovim načinom uređenja se dovodi u sukob temeljnog pravila predviđenog u ZU da udrugom upravljaju članovi, jer je statutom moguće propisati da samo neke kategorije članova mogu prisustvovati na skupštini. Praksa pokazuje da nažalost sportski klubovi izbjegavaju uključiti sve članove udruge u odlučivanje na skupštini udruge. Zakonodavac je skupštini dodijelio široku nadležnost, pa tako u članku 18. ZU-a navodi da skupština usvaja statut i njegove izmjene i dopune. Zatim skupština bira i razrješava ljude ovlaštene za zastupanje i bira i razrješava druga tijela udruge. Skupština ima jako bitnu funkciju jer odlučuje o promjeni ciljeva i djelatnosti, te donosi odluke o statusnim promjenama i udruživanjima u sveze te drugim načinima povezivanja udruge.²¹

¹⁷ Ivkošić, *op. cit.* (bilj. 6), str. 367.

¹⁸ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 565.

¹⁹ Zakon o udrugama čl. 17.

²⁰ Zakon o udrugama čl. 16.

²¹ Zakon o udrugama čl. 18.

ZU određuje nadležnost osoba za zastupanje udruge koje svaka udruga mora imati. Osobe ovlaštene za zastupanje odgovaraju za zakonitost rada udruge, vode poslove udruge što uključuje sklapanje ugovora i poduzimanja drugih pravnih radnji.²² Zakonodavac je zbog društvene važnosti sporta odlučio propisati određene zapreke koje osobe u sportu ili tijelima sportskih klubova ne smiju imati ako žele obavljati funkcije osoba ovlaštenih za zastupanje u sportskim klubovima - udrugama. Te se zapreke odnose na počinjenje određenih kaznenih djela kao i na sprečavanje sukoba interesa u sportu.²³

3.1.2. Prava članova udruge

Već je spomenuto kako udruga treba biti zasnovana na demokratskom načelu vođenja i sudjelovanju članova u upravljanju i vođenju poslova. Konkretizacija tog prava ogleda se u pravu glasa i pravu biranja, pravu nadzora i pobijanja odluka tijela udruge, pravu na obaviještenost, pravu na korištenje opreme i pravu na činidbe udruge. Članovi udruge imaju samo upravljačka prava, pa nemaju pravo na isplatu dijela dobiti jer se radi o društvu koje ne služi za stjecanje dobiti. Aktivno i pasivno biračko pravo je najvrijednije jer ispunjava zakonsku odredbu da članovi upravljaju udrugom i da je utemeljena na demokratskim načelima. Članovi imaju pravo birati na skupštini i imaju pravo biti izabrani u tijela udruge. Materijalizacija ovih odredbi ovisi o svakom statutu udruge jer ZU mu daje mogućnost da pobliže odredi ta pravila.²⁴ Kako je prije spomenuto često se zaobilaze zakonske odredbe u statutima sportskih klubova.²⁵

Osim biračkih prava važno je pravo na nadzor rada udruge. ZU-om u članku 42. je izričito propisano da članovi nadziru rad udruge. To se pravo ogleda u mogućnostima pobijanja odluka i pravu na obaviještenost. Svaki član ako smatra da je udruga ili tijelo udruge povrijedilo statut ili drugi opći akt udruge ovlašten je na to upozoriti tijelo nadležno za to ako je predviđeno statutom. Ako to tijelo u roku od 30 dana od dostavljanja zahtjeva člana, odnosno ako ne sazove sjednicu ili skupštini i ne otkloni nepravilnosti u daljnjem roku od 30 dana, član ima pravo podnijeti tužbu općinskom sudu nadležnom prema sjedištu udruge.²⁶

²² Zakon o udrugama čl. 19.

²³ Zakon o sportu čl. 111.-112.

²⁴ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 568.

²⁵ Više infra (3.1.1.)

²⁶ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 568.

Pravni oblik udruge kao sportskog kluba doista ispunjava svoju svrhu za većinu svih sportskih klubova. Njen privatnopravni karakter te demokratsko načelo odlučivanja zadovoljavaju potrebe ponajprije amaterskog sporta. Međutim za profesionalne klubove ovaj oblik ima par nekompatibilnih obilježja. Zakonodavac je reagirao donošenjem propisa koji predviđa s.d.d. kao još jedan dopušten oblik sportskog kluba.²⁷

3.2. Sportsko dioničko društvo

Konkurirajući oblik udruzi je nastao željom zakonodavca da omogući poduzetnicima da obavljaju svoju djelatnost u sportu i da na neki način detaljnije urede odnose u sportu. Osnivanje trgovačkih društava za obavljanje sportske djelatnosti bilo je predviđeno ZS-om ali imalo je jednu veliku razliku naspram svih ostalih trgovačkih društava, naime ono nije moglo isplaćivati dobiti prema pravilima za sva trgovačka društva. Trgovačka društva koja su obavljala djelatnost sudjelovanja na sportskim natjecanjima svoju dobit su morala reinvestirati, a ako su na neki drugi način uprihodili (sportska rekreacija, obuku i upravljanje sportskim objektima) tada su je mogla podijeliti. Donošenjem novog ZS-a 2006.-te godine ta se bitna razlika promijenila i s.d.d. mogu podijeliti svu svoju dobit prema pravilima za podjelu dobiti.²⁸

S.d.d. je pravna osoba koja je registrirana za obavljanje sportske djelatnosti sudjelovanja u sportskim natjecanjima. S.d.d. može nastati osnivanjem novog društva ili u postupku preoblikovanja sportskog kluba - udruge u s.d.d.. Budući da je s.d.d. prije svega dioničko društvo na njega se odnose odredbe ZTD-a ako ZS nije odredio drugačije. ZS na dva mjesta propisuje ograničenja prema ZTD-u, tako s.d.d. može izdati samo dionice sa nominalnim iznosom²⁹, te na s.d.d. ne primjenjuju se odredbe o obveznoj ponudi iz ZTD-a.³⁰ Prema prijašnjem ZS-u iz 2006. godine minimalni iznos temeljnog kapitala za sportsko dioničko društvo bio je 500 000 kn. Sadašnji ZS ne sadrži takvu odredbu, pa je relevantna odredba ZTD-a prema kojoj temeljni kapital dioničkog društva treba iznositi 25 000 eura.³¹ Ako s.d.d. nastaje u postupku preoblikovanja tada iznos temeljnog kapitala određuje Povjerenstvo za profesionalne sportske klubove.³²

²⁷ Ivkošić, *op. cit.* (bilj. 6), str. 367. - 369.

²⁸ *Ibid.*, str. 369. - 370.

²⁹ Zakon o sportu čl. 93.

³⁰ Zakon o sportu čl. 32.

³¹ Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22, 18/23), čl. 162.

³² Zakon o sportu čl. 92.

3.2.1. Osnivanje sportskog dioničkog društva

Zbog monopolno-hijerarhijskog ustroja nogometa teško je očekivati da bi se netko upustio u osnivanje novog dioničkog društva jer bi se taj klub trebao početi natjecati iz najnižeg ranga natjecanja. Treba napomenuti da je održavanje i funkcioniranje s.d.d.-a puno složenije i skuplje pa bi možda za niže ligaški rang natjecanja bilo prikladnije da se osnivači odluče na oblik udruge. Najčešći način nastanka sportskog dioničkog društva trebao bi biti preoblikovanje iz udruge.³³ Usprkos tome izložit ću bitne odredbe kod osnivanja s.d.d.-a.

Postoje dva načina osnivanja sportskog dioničkog društva simultani i sukcesivni. Simultano osnivanje društva je brže i jednostavnije, a sukcesivno osnivanje se provodi kada je potrebno prikupiti kapital od više osnivača koji nisu unaprijed poznati. Osnivanje društva započinje prihvaćanjem statuta davanjem izjava kod javnog bilježnika, a završava upisom u sudski registar. Osnivačima društva smatraju se samo oni dioničari koji usvoje njegov statut. Kada je riječ o sukcesivnom osnivanju društva tada se osnivačima smatraju i oni dioničari koji su svoje uloge uplatili u stvarima i pravima.³⁴ Kod osnivanja sukcesivnim putem osnivači moraju upućuju javni poziv za upis preostalih dionica koji se naziva prospekt. Zakonom o tržištu kapitala³⁵ propisan je njegov sadržaj. Javni poziv ne može trajati dulje od tri mjeseca, ako u tom roku ne budu upisane i uplaćene sve dionice, osnivači društva mogu upisati ili preuzeti sve neupisane dionice u daljnjem roku od petnaest dana.³⁶ Nakon usvajanja statuta i preuzimanju dionica kreće uplata dionica. Dioničari mogu uplatiti svoje dionice ulozima u novcu ili ulaganjem stvari ili prava. Ako se dionice uplaćuju u novcu tada je dovoljno da prije upisa u sudski registar dioničar uplati najmanje četvrtinu najnižeg iznosa te dionice za koji se ona može izdati, a ako se ta dionica izdaje za iznos viši od tog iznosa mora se uplatiti cijeli iznos te dionice. Uplaćuje li se neka dionica dijelom u novcu, a dijelom u stvarima ili pravima, prije upisa u sudski registar dioničar je obvezan uplatiti cijeli iznos ulog u novcu. Kod ulaganja stvari i prava u društvo polazna odrednica je da se stvari ili prava moraju unijeti u društvo u cjelini prije upisa u sudski registar. No predmet ulaganja može biti i preuzimanje neke obveze da se neka stvar unese u nekom roku, tada nastaje obvezno-pravni zahtjev prema osnivaču pa se time u društvo zapravo, ulaže tražbina. Prijenos stvari ili prava u svakom slučaju mora se obaviti najkasnije u roku od pet godina od upisa društva u sudski registar.³⁷ Završni dio

³³ Ivkošić, *op. cit.* (bilj. 6), str. 372.

³⁴ Petrović, *op. cit.* (bilj. 15), str. 99. - 100.

³⁵ Zakon o tržištu kapitala (Narodne novine, br. 65/18, 17/20, 83/21) čl.196.

³⁶ Petrović, *op. cit.* (bilj. 15), str. 105.

³⁷ Petrović, *op. cit.* (bilj. 15), str. 102. - 101.

osnivanja društva je upisivanje u sudski registar. Prijavu za upis u sudski registar podnose svi članovi uprave i nadzornog odbora ili svi članovi upravnog odbora i svi izvršni direktori. RegistarSKI će sud provjeriti je li prijava uredna i sadrži li zakonske pretpostavke. Ako sud utvrdi da podaci u prijavi nisu točni ili potpuni odbit će upis u sudski registar. RegistarSKI sud će također odbiti upis ako je vrijednost predmeta ulaganja stvari ili prava znatno manja od iznosa temeljnog kapitala koji otpada na dionice koje se za to izdaju.³⁸

3.2.2. Ustroj sportskog dioničkog društva

U prethodnom poglavlju o osnivanju društva spomenuto je da se prihvaćanjem statuta osniva društvo, no njime se određuje i ustroj društva. U tom temeljnom dokumentu za društvo, moraju se navesti osnivači, dionice i nominalni iznosi za koje se izdaju, uplaćeni iznos temeljnog kapitala i izjavu osnivača da usvajaju statut. Statut isto tako mora sadržavati odredbe o tvrtki i sjedištu društva, predmetu poslovanja, iznosu temeljnog kapitala te podjeli njega na dionice, iznosu tih dionica, podatke o organima društva, načinu i obliku objave priopćenja društva te trajanju i prestanku društva.³⁹ U ovom poglavlju ću se osvrnuti na pravni ustroj društva i njegove organe.

Budući da je s.d.d. tipično društvo kapitala na njega se primjenjuju odredbe ZTD-a o ustroju dioničkog društva koje su prisilnopravnog karaktera. Sportsko dioničko društvo može imati monistički i dualistički ustroj organa. U dualističkom ustroju, više prihvaćenom u kontinentalnog pravnog krugu, uz glavnu skupštinu obvezni organi su uprava i nadzorni odbor. Kod monističkog ustroja organe društva čini glavna skupština na kojoj su nalaze dioničari i upravni odbor te izvršni direktori, ovaj tip ustroja društva je zastupljeniji u anglosaksonskim pravnim krugu. Bitna razlika između ova dva sustava je da u monističkom uređenju nije strogo odvojeno vođenje poslova društva od obavljanja nadzora nad društvom. U dualističkom uređenju poslove društva vodi uprava, a nadzorni odbor nadzire njihovo obavljanje. U monističkom uređenju upravni odbor vodi poslove društva i nadzire njihovo obavljanje, dakle osobe koje vode upravljanje istovremeno nisu različite od onih koji provode nadzor nad obavljanjem istih. Nadalje u dualističkom uređenju izraženo je načelo da između organa nema hijerarhijskog odnosa, dok u monističkom sustavu izvršni direktori moraju prihvatiti obvezne upute od upravnog odbora.⁴⁰

³⁸ *Ibid.*, str. 103.

³⁹ Zakon o trgovačkim društvima čl. 173.

⁴⁰ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 582.

U dioničkom društvu vrijedi pravilo prema kojem organi upravljaju društvom a ne dioničari. Dioničari svoja upravljačka prava mogu ostvarivati samo u organu u kojem djeluju. Iznimno, dioničari mogu upravljati i voditi poslove društva samo ako su istodobno i članovi drugih organa društva koji su za to ovlašteni.⁴¹ Glavna skupština jedini je organ u kojem mogu sudjelovati svi dioničari društva i izravno odlučivati, a ona odlučuje o pitanjima koji su propisana ZTD-om i statutom društva. Glavna skupština odlučuje o izboru i opozivu članova nadzornog odbora odnosno upravnog odbora, upotrebi dobiti, politici primitaka i o izvješćima o primicima za članove uprave i članove nadzornog odbora, odnosno izvršne direktore i članove upravnog odbora, zatim o davanju razrješnice članovima uprave i nadzornog, odnosno upravnog odbora, imenovanju revizora društva, izmjenama statuta, povećanju i smanjenju temeljnog kapitala društva, imenovanju revizora društva, uvrštenju i povlačenju dionica društva na uređeno tržište radi trgovanja i o prestanku društva.⁴² Glavna skupština može odlučivati o vođenju poslova društva samo ako to od nje zatraži uprava ili izvršni direktori društva. Ako se uprava sastoji od više osoba onda članovi mogu voditi poslove samo zajedno, ali se iznimno može statutom propisati i drugačiji način vođenja.⁴³ Uprava također zastupa društvo pred sudom i drugim organima vlasti⁴⁴, priprema odluke i opće akte koje donosi glavna skupština, izvršava odluke koje je skupština donijela u okviru svoje nadležnosti te na zahtjev skupštine pripremi ugovore koji se mogu sklopiti samo u suglasnost glavne skupštine.⁴⁵ Uprava društva vodi registar dionica, izvješćuje nadzorni odbor o vođenja poslova društva⁴⁶ i sastavlja godišnje izvješće o stanju društva i konsolidirano godišnje izvješće društva.⁴⁷ U monistički ustrojenim društvima upravni odbor vodi poslove društva kao što to uprava društva radi dualistički ustrojenim društvima. Upravni odbor također nadzire poslovanje društva i zastupa društvo prema izvršnim direktorima. Nadalje, upravni odbor postavlja i osnove za obavljanje predmeta poslovanja, saziva glavnu skupštinu kada je to potrebno radi dobrobiti društva, brine o urednom vođenju poslovnih knjiga društva te imenuje i odlučuje o opozivu imenovanja izvršnih direktora društva.⁴⁸ Bitna razlika u odnosu na upravu i dualistički uređeno društvo je u tome što upravni odbor istovremeno ima nadležnost i za vođenje poslova i za nadzor nad

⁴¹ Petrović, *op. cit.* (bilj. 15), str. 107.

⁴² Zakon o trgovačkim društvima čl. 275.

⁴³ Zakon o trgovačkim društvima čl. 240.

⁴⁴ Zakon o trgovačkim društvima čl. 241.

⁴⁵ Zakon o trgovačkim društvima čl. 243.

⁴⁶ Zakon o trgovačkim društvima čl. 250.

⁴⁷ Zakon o trgovačkim društvima čl. 250. a i 250. b

⁴⁸ Zakon o trgovačkim društvima čl. 272. h

vođenjem tih poslova. Kod dualističkih uređenih društava nadzor nad vođenjem poslova obavlja posebni organ - nadzorni odbor. Nadzorni odbor prije svega nadzire vođenje poslova društva, nadzorni odbor također može pregledavati i ispitivati poslovne knjige društva i dokumentaciju, blagajnu i vrijednosne papire.⁴⁹ Sastav nadzornog odbora čine najmanje tri osobe, ali se statutom može odrediti i veći neparan broj članova.⁵⁰ ZS propisuje i ograničenje da s.d.d. drži dionice drugog s.d.d.-a koje obavlja djelatnost sudjelovanja u sportskim natjecanjima istog sporta.⁵¹ Zakon o sportu navodi posebna ograničenja za članove uprave i upravnog odbora, te nadzornog odbora i izvršnih direktora.

To su osobe :

- koje su pravomoćno osuđene za određena kaznena djela⁵² ili protiv kojih se vodi kazneni postupak za kazneno djelo na štetu djeteta;
- koja je član upravljačkog tijela ili dioničar drugog kluba u istome sportu;
- koja je član tijela, osoba ovlaštena za zastupanje ili vođenje poslova sportskog kluba u istome sportu;
- koja je profesionalni sportaš u ugovornom odnosu s drugim sportskim klubom u istome sportu;
- koja ima ili je posljednjih godinu dana imala sklopljen ugovor sa sportašem ili trenerom na temelju kojega ostvaruje pravo na dio prihoda koji proizlaze iz obavljanja djelatnosti sportaša ili trenera ili je ovlaštena za zastupanje u pravnoj osobi koja ima sklopljen takav ugovor;
- koja je trenutno ili je u posljednjih godinu dana bila posrednik u istome sportu;
- koja je ili je posljednjih godinu dana bila član ili član tijela pravne osobe koja obavlja djelatnost organiziranja sportske kladionice;
- koja s posrednicima u istome sportu i članovima pravnih osoba te članovima tijela pravnih osoba koje obavljaju djelatnost organiziranja sportskih kladionica djeluje zajednički.⁵³

Monistički ustroj društva karakterističan je za zatvorena društva, društva s malim brojem dioničara i društvima u kojem dioničari žele više kontrolirati donošenje odluka u društvu. S.d.d.-u je ipak karakterističan veći broj dioničara, osobito ako je prošlo preoblikovanje iz

⁴⁹ Zakon o trgovačkim društvima čl. 263.

⁵⁰ Zakon o trgovačkim društvima čl. 254.

⁵¹ Zakon o sportu čl. 94. st 4.

⁵² Popis kaznenih dijela nalazi se u članku 111. Zakona o sportu (Narodne novine, br. 141/22)

⁵³ Zakon o sportu čl. 112.

udruge, stoga je prikladniji oblik dualističkog uređenja. Bez obzira na koji se oblik uređenja odluči društvo, upravljačka struktura imat će težak zadatak jer za razliku od ostalih dioničkih društava, s.d.d. ima uz materijalan cilj i onaj sportski koji se promatra kroz sportske rezultate⁵⁴.

3.2.3. Prava dioničara sportskog dioničkog društva

Jedno od temeljnih pravila je da svaka fizička ili pravna osoba može biti dioničar dioničkog društva. ZS nameće neka ograničenja za držanje dionica zbog specifičnosti sporta i potrebe zaštite i očuvanja neizvjesnosti sportskog natjecanja. Zakon prije svega propisuje osobne zapreke dioničarima.⁵⁵ Osobe čije se djelatnosti mogu neposredno utjecati na sustav natjecanja u istome sportu, a pogotovo sportaši koji se natječu u istom sportu, suci u tom sportu, posrednici u sportu i osobe koje su članovi pravnih osoba koje obavljaju djelatnost organiziranja sportskih kladionica ne mogu izravno ili neizravno biti dioničari s.d.d.-a. Zakonodavac uvodi ograničenja da s.d.d. koje obavlja djelatnost sudjelovanja u sportskim natjecanjima istoga sporta bude dioničar drugog s.d.d.-a. Tim se ograničenjem sprečavaju stvaranja razvojnih klubova. Zakon također propisuje ograničenje da jedna osoba ne može imati dionice u u iznosu višem od 1% ukupnog temeljnog kapitala više s.d.d.-a istog sporta⁵⁶⁵⁷ Već je izloženo da članovi sportskih klubova - udruga imaju samo upravljačka prava, dok dioničari s.d.d.-a uz upravljačka imaju i imovinska prava. Upravljačka prava su pravo sudjelovanja na glavnoj skupštini, pravo na obaviještenost, pravo glasa i pravo na pobijanje odluka glavne skupštine.⁵⁸

Treba istaknuti da je položaj dioničara različit od položaja člana sportskog kluba - udruge. Dioničari s.d.d.-a imaju puno učinkovitiji način zaštite njihovih upravljačkih prava koji je uređen ZTD-om. Razlog tome je dijelom u razlici između društva kapitala i društva osoba. U društvima osoba (udrugama) očekuje se aktivno sudjelovanje članova u upravljanju društvom, bez obzira što ZU dopušta zaobilazanje tog pravila. Kao što sam prije izložio često se donošenjem statuta udruge ograničava članovima da sudjeluju u donošenju odluka na skupštini udruge. ZTD osigurava aktivno sudjelovanje dioničara u upravljanju društva i uspostavlja učinkovit način zaštite upravljačkih prava. Druga razlika je što zbog prirode društva kapitala dioničari uživaju veći utjecaj u donošenju odluka što imaju veći udio u temeljnom kapitala.

⁵⁴ Ivkošić, *op. cit.* (bilj. 6), str. 375.

⁵⁵ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 584.

⁵⁶ Zakon o sportu čl. 94.

⁵⁷ Ovo ograničenje se ne odnosi na Republiku Hrvatsku ili tijelo lokalne ili regionalne samouprave ako su dioničari.

⁵⁸ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 587.

Udruge bi trebale biti ustrojene na demokratski način i samim time uvođenjem razlike između prava članova je nezamislivo. Članovi bi načelno trebali ostvarivati svoja prava po pravilu jedan član jedan glas, iako ZU dopušta zaobilaženje tog pravila.⁵⁹ Imovinska prava koja pripadaju dioničarima su pravo na isplatu dividende, pravo na plaćanje naknade za ispunjenje dodatnih obveza prema društvu, pravo prvenstva pri upisu novih dionica, pravo na isplatu dijela sudjelovanja u temeljnom kapitalu društva za slučaj da dođe do njegovoga smanjenja, pravo na isplatu ostatka nakon provedene likvidacije društva ili eventualnog ostatka stečajne mase, pravo vanjskog dioničara na primjerenu naknadu i otpremninu i pravo dioničara koji istupa iz društva zbog njegova priključenja drugom društvu na primjerenu otpremninu.⁶⁰

Mogućnost isplate dividende najbitnije je pravo za sve dioničare, ono bi trebalo biti poticaj ulagačima na ulaganje u sport i same klubove. Kod isplate dividende treba spomenuti i jednu specifičnost sportskih dioničkih društava naspram drugih dioničkih društava. Upotrebom dobiti upravlja glavna skupština, no ZS propisuje dodatna pravila za upotrebu dobiti. Naime, ZS kod pravila za upotrebu dobiti s.d.d.-ova upućuje na primjenu odredba zakona kojim se uređuju trgovačka društva.⁶¹ Prema ZTD-a neto dobit ostvarenu u poslovnoj godini društvo je dužno najprije upotrijebiti za pokriće gubitka prenesenog iz ranijih godina, za unos u zakonske rezerve, za unos u rezerve za vlastite dionice ako ih je društvo steklo ili to namjerava te za unos u statutarne rezerve ako ih društvo ima.⁶² Za s.d.d. zakonodavac uz zakonske rezerve uređene ZTD-om predviđa i posebne zakonske rezerve. U posebne zakonske rezerve unose se iznosi u visini najmanje polovice netodobiti koja preostane nakon što se podmire gubici iz prijašnjih godina te se dobit unese u zakonske rezerve, kako je propisano ZTD-om. Posebne zakonske rezerve s.d.d.-a smiju se koristiti isključivo za obavljanje i unaprjeđenje sportske djelatnosti sportske pripreme djece.⁶³

3.3. Komparativna rješenja uređenja sportskih klubova

Do sada sam izložio dva moguća oblika uređenja sportskih klubova koje poznaje ZS, no treba spomenuti i druga moguća rješenja. Spomenuti ću model upravljanja klubom gdje navijači donose odluke bitne za upravljanje klubom o kojem će biti više riječi kasnije. Meni osobno

⁵⁹ *Ibid.*

⁶⁰ Barbić, J., Pravo društava, knjiga druga, Društva kapitala, Svezak 1., dioničko društvo, 6. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 2013., str. 608.

⁶¹ Zakon o sportu čl. 96.

⁶² Zakon o trgovačkim društvima čl. 220.

⁶³ Zakon o sportu čl. 96.

najprihvatljiviji način uređenja kluba je tzv. njemački model pravila 50%+1. Navedeno pravilo uređenja klubom je približavanje dva modela poznata u našem sustavu uređenja udruge i s.d.d.-a. Njemački nogometni savez donosi odluku 1. siječnja 1999. kojom mijenja svoj statut te dopušta da nogometnim klubovima da svoj profesionalni pogon odvoji od ostatka kluba i osnuje se kao trgovačko društvo. Savez postavlja uvjet da udruga iz koje je klub nastao ima 50%+1 glasačkih prava u novom trgovačkom društvu. Uvođenjem ovih ograničenja Njemački savez nastojao je reagirati na povećane financijske zahtjeve modernog nogometa, ali istovremeno omogućiti navijačima i članovima udruge da zadrže mogućnost upravljanja klubom. Klubovi uređeni kao trgovačka društva mogu svoje dionice ponuditi na burzama te time steći novi kapital, a sponzori i potencijalni stjecati dionice odnosno udjele u društvima. Ovim uređenjem Njemački savez je nastojao spriječiti da ulagači steknu većinsko pravo glasa i odluče se voditi isključivo svojim privatnim interesima. Novi nogometni klubovi zadržali su identitet kluba ali i postali mnogo konkurentniji.⁶⁴

4. Preoblikovanje sportskog kluba - udruge u sportsko dioničko društvo

Osim spomenutog načina osnivanja sportskih klubova kao dioničkih društava, drugi način nastanka s.d.d.-ova je preoblikovanje postojećih sportskih klubova - udruge. „Novi“ ZS koji je stupio na snagu 1. siječnja 2023. godine ne uređuje detaljno postupak preoblikovanja. ZS navodi da će donošenjem pravilnika čelnik tijela državne uprave nadležan za sport u roku šest mjeseci od stupanja na snagu zakona urediti postupak preoblikovanja.⁶⁵ Takav pravilnik još stupio na snagu, ali je u postupak javnog savjetovanja stavljen prijedlog pravilnika. U ovom poglavlju osvrnut ću se na postupak preoblikovanja prema trenutnom i prijašnjem ZS-u te iznijeti odredbe iz prijedloga Pravilnika⁶⁶. ZS iz 2006. vrijedio je do 31.12.2022. godine te je poznavao dobrovoljno i obvezatno preoblikovanje.⁶⁷ Na dobrovoljno preoblikovanje će se na odgovarajući način primjenjivat odredbe zakona o obvezatnom preoblikovanju.⁶⁸

U vrijeme donošenja ZS iz 2006.-te godine većina nogometnih klubova bila je u teškoj financijskoj situaciji. Nogometni klubovi nagomilali su višemilijunske dugove prema većem

⁶⁴ Brnabić, R., Pravilo 50+1 Njemačkog nogometa-Jučer,danas i sutra, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu. 2019., str. 338.-339.

⁶⁵ Zakon o sportu čl. 98 st 4.

⁶⁶ Pravilnik o preoblikovanju sportskog kluba - udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo, dostupan na <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=24737>, 6.8.2023.

⁶⁷ Zakon o športu čl. 29. st 2.

⁶⁸ Zakon o športu čl. 29 st 4.

broju vjerovnika. Vjerovnik s najvećim potraživanjima je bila Republika Hrvatska s tražbina za porezna davanja, te tražbinama neplaćenih doprinosa za mirovinsko ili zdravstveno osiguranje. Najviše sredstava klubovi su uprihodili od sponzorskih ugovora od trgovačkih društava u kojima je većinski suvlasnik Republika Hrvatska. Zakonodavac odlučuje stati na kraj tadašnjoj praksi nogometnih klubova te odlučuje stvoriti zakonski okvir koji bi omogućio sportskim klubovima-udrugama zdraviju ekonomsku situaciju i svjetliju budućnost.⁶⁹

4.1. Preoblikovanje prema Zakonu o sportu iz 2006.-te godine

ZS iz 2006. zahtijevao je od klubova koji imaju više od 50% registriranih sportaša u seniorskoj konkurenciji da budu upisani u Registar profesionalnih sportskih klubova⁷⁰ (u daljnjem tekstu: Registar). Klubovi koji su upisani u Registar su obvezni nakon dva mjeseca od upisa u Registar provesti reviziju. Provođenje revizije je prijeko potrebno za proces preoblikovanja jer je revizijom nužno utvrditi jesu li se ostvarili uvjeti za pokretanje stečajnog postupka. Ako revizor utvrdi da je ostvaren stečajni razlog ispunjen je jedan od uvjeta za pokretanje obveznog preoblikovanja. Revizijom se treba utvrditi popis i procjena vrijednosti imovine, popis svih tražbina prema klubu navedenih prema vrstama vjerovnika i njihovoj visina, pregled poslovanja kluba u proteklih pet godina uz posebno prikazane prihode i rashode u tome razdoblju i opis na što se oni odnose, obaviti procjenu prava igranja na javnoj sportskoj građevini za koju klub ima koncesiju. Pri izradi revizije treba voditi računa o vrijednosti imovine i obveza kluba, o sposobnosti kluba da podmiruje svoje dospjele obveze, o tome je li klub u proteklom razdoblju uredno podmirivao svoje obveze, također može li klub te na koji način i u kojem roku bez dodatnih ulaganja podmiriti svoja dugovanja i na kraju kakvo bi bilo očekivano poslovanje kluba u budućnosti bez dodatnih ulaganja. Nakon obavljanja revizije ona se dostavlja nadležnom Ministarstvu za sport i Povjerenstvu za profesionalne sportske klubove (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).⁷¹ Ministar odluku za početak procesa preoblikovanja donosi rješenjem, uz prethodnu suglasnost Povjerenstva.⁷² Osim postupka obvezne revizije stečajni razlog se može utvrditi i temeljem dokumenata koje profesionalni sportski klub - udruga obvezna slati jednom godišnje slati Povjerenstvu. Također moguće je na temelju godišnjeg financijskog i revizorskog izvješća utvrditi postojanje stečajnog razloga. Utvrđenje uvjeta revizijom se odnosilo na klubove kod kojih je stečajni razlog prisutan u trenutku donošenja

⁶⁹ Ivkošić, M., Ceronja, P., Pravni modeli provođenja postupka obveznog preoblikovanja športskog kluba - udruge u športsko dioničko društvo, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 59:1/2009., str. 126.

⁷⁰ Zakon o sportu čl. 24.

⁷¹ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 572.

⁷² *Ibid.*, str. 573.

zakona, a kod klubova kod kojih se uvjeti za pokretanje postupka preoblikovanja stvore naknadno predviđen je sustav podnošenja obavijesti Povjerenstvu.⁷³

4.1.1. Postupak preoblikovanja

Za uspješno provođenje obveznog postupka preoblikovanja temeljna je pretpostavka suradnja između svih zainteresiranih osoba, odnosno osoba koje zakon previđa da sudjeluju u postupku. To su svakako Ministarstvo nadležno za sport, Povjerenstvo, profesionalni sportski klub - udruga, njegovi članovi i tijela, nacionalni sportski savez sporta u kojem se klub natječe, potencijalni odnosno budući dioničari s.d.d.-a te vjerovnici sportskog kluba - udruge. Sportski klub - udruga nakon dostave rješenja Ministara da su se ostvarili uvjeti za početak postupka preoblikovanja mora odmah samo započeti postupak. Prvi korak u tom postupku je izrada elaborata o preoblikovanju (u daljnjem tekstu: Elaborat).⁷⁴

Elaborat je temeljni dokument za cijeli postupak preoblikovanja, on sadržava ekonomske, financijske, sportske, osobne, povijesne i ostale podatke nužne za uspješnu provedbu namjeravanog postupka preoblikovanja.⁷⁵ ZS uređuje obvezan sadržaj elaborata o preoblikovanju, on osobito mora sadržavati:

- izvješće ovlaštenog revizora o stanju imovine, pravima i obvezama sportskog kluba-udruge, utvrđenje revizora o vrijednosti tražbina prema sportskom klubu-udruzi, utvrđenje revizora o vrijednosti prava korištenja sportske građevine koje može biti ulog u temeljni kapital s.d.d.-a;
- popis i procjenu vrijednosti imovine te popis svih tražbina prema sportskom klubu-udruzi, navedenih prema vrstama vjerovnika i njihovoj visini;
- pregled poslovanja sportskog kluba-udruge u proteklih pet godina, uz posebno iskazane prihode i rashode sportskog kluba-udruge u tome razdoblju, poblizi opis na što se oni odnose te godišnje račune dobiti i gubitka udruge u tome razdoblju;
- popis članova udruge i popis članova tijela sportskog kluba-udruge te opis nadležnosti i međusobnog odnosa između tijela udruge;
- sportske rezultate udruge u barem pet posljednjih natjecateljskih sezona, broj reprezentativaca u svim kategorijama, ugovorne vrijednosti sportaša s kojima udruga ima sklopljene ugovore te broj mladih sportaša po kategorijama;

⁷³ *Ibid.*, str. 572. - 573.

⁷⁴ *Ibid.*, str. 573. - 574.

⁷⁵ Ivkošić, Ceronja, *op. cit.* (bilj. 66), str. 132.

- prijedlog iznosa temeljnog kapitala s.d.d.-a;
- potencijalne dioničare s.d.d.-a, pri čemu se posebno iskazuju vjerovnici sportskog kluba-udruga, na temelju njihovog očitovanja na pisani poziv koji im mora uputiti sportski klub-udruga, da iskažu svoj interes za pretvaranjem tražbina u ulog u s.d.d.-u;
- procjenu potrebnih dodatnih sredstava za obavljanje djelatnosti dioničkog društva te procjenu vrijednosti prava igranja na sportskoj građevini koju je utvrdio ovlašteni revizor i iskaz jedinice lokalne samouprave, u čijem je vlasništvu predmetna građevina, o roku na koji bi sportski klub-udruga imala pravo igranja;⁷⁶
- nacrt statuta dioničkog društva u koji se preoblikuje udruga, a u njemu mora osobito biti navedeno da će u roku dva mjeseca od dana upisa dioničkog društva u odgovarajuće registre, dioničko društvo donijeti odluku o povećanju temeljnog kapitala radi pretvaranja tražbina vjerovnika prema s.d.d.-u u uloge;
- popis pravnih osoba u kojima je udruga član, osobito trgovačkih društava uz precizno navođenje udjela i prava koja udruga ima u tim društvima, popis pravnih osoba preko kojih je udruga obavljala sportske djelatnosti te objašnjenje zašto je udruga obavljala svoje djelatnosti preko tih osoba.⁷⁷

Kada je Elaborat dovršen on se mora dostaviti nacionalnom sportskom savezu, savez tada ima rok od petnaest dana da dostavi Povjerenstvu očitovanje na Elaborat uz svoje primjedbe. U daljnjem roku od petnaest dana udruga može dostaviti svoje primjedbe Povjerenstvu ako smatra očitovanje nacionalnog sportskog saveza nezadovoljavajućim. U roku mjesec dana Povjerenstvo mora izraziti suglasnost na elaborat ili ga vratiti sportskom klubu - udruzi na doradu. Povjerenstvo može zatražiti mišljenja neovisnih stručnjaka ili organizacija prije davanja suglasnosti na elaborat. Ako Povjerenstvo izrazi svoju suglasnost na elaborat tada je dužno utvrditi početni iznos temeljnog kapitala. Iznos temeljnog kapitala se utvrđuje tako da predstavlja iznos od najmanje 25% prosječnih godišnjih rashoda u proteklih pet godina sportskog kluba - udruge koja se preoblikuje. U taj se prosjek se ne uračunava iznos rashoda iz godina u kojoj je rashod bio najmanji kao ni ona u kojoj je rashod bio najveći u tih pet godina. Povjerenstvo mora obavijestiti sportski savez i sportski klub - udrugu čim pristane dati suglasnost na elaborat. Sportski klub - udruga ima rok od petnaest dana da uputi poziv za upis

⁷⁶ Zakon o športu čl. 43. st. 2.

⁷⁷ Zakon o športu čl. 43. st. 2. toč. 15.

i uplatu dionica, a na to se na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona o trgovačkim društvima o osnivanju dioničkog društva.⁷⁸

Budući da je ZS propisivao da se na odredbe o preoblikovanju primjenjuju odredbe ZTD-a o sukcesivnom osnivanju društva, upis dionica s.d.d. prati odredbe ZTD-a. Dionice se u s.d.d.-u mogu upisati i uplatiti u pravilu u najviše četiri kruga, no uz posebnu suglasnost Povjerenstva može doći i do petog kruga. U prvom krugu poziv se upućuje isključivo jedinici lokalne samouprave u kojoj je sjedište sportskog kluba-udruga. Ona može dionice uplatiti u novcu ili u pravu korištenja sportske građevine. Ako jedinica lokalne samouprave uplaćuje ulog u novcu tada iznos ne smije biti manji od 1 000 000,00 kn. Poziv za upis i uplatu ne smije biti kraći od osam niti dulji od petnaest dana.⁷⁹ Ako se u prvome krugu ne upišu sve dionice, u drugome krugu poziv se upućuje članovima kluba-udruga da uplate dionice. Članovi mogu upisati u ovom krugu onoliko dionica koliko se dobije dijeljenjem ukupnog broja neupisanih dionica sa brojem članova. Rok za upis dionica u drugom krugu jednak je kao i za prvi krug. Ako sve dionice nisu dosada upisane, u trećem krugu, njih mogu uplatiti članovi udruge koji su upisali i uplatili dionice u drugom krugu u razmjernim dijelovima.⁸⁰ Broj dionica koji članovi mogu upisati i uplatiti u trećem krugu ne mora biti jednak onom koji je upisan u drugom krugu, već se matematički odredi od svih preostalih neupisanih dionica koliko svaki član može najviše u ovom krugu upisati. U četvrtom krugu se preostale dionice nude javnosti, ali i u ovome krugu mogu sudjelovati članovi koji su već upisali i uplatili dionice kao i članovi koji se to još nisu do sada odlučili.⁸¹ Četvrti krug ne može biti kraći od petnaest niti dulji od mjesec dana. U drugom, trećem i četvrtom krugu dionice se mogu uplatiti samo u novcu. Ako nakon četiri kruga ostane neupisanih dionica, Povjerenstvo može dozvoliti da se u petom krugu dionice ponude svim vjerovnicima udruge u roku ne kraćem od petnaest, ni duljem od mjesec dana. Vjerovnici u tada mogu uplatiti dionice u novcu ali i ulaganjem prava. Vjerovnici mogu zamjeniti svoje tražbina prema udruzi za ulog u s.d.d.-u. Ako dođe do petog upisnog kruga udruga će zatražiti od registarskog suda provođenje revizije radi utvrđivanja tržišne visine tražbina vjerovnika koje bi trebale biti ulog u društvo. Vjerovnici mogu odlučiti pričekati provođenje cijelog postupka i kasnije potraživati nominalni iznos svojih potraživanja prema s.d.d.-u, na to bi se mogli odlučiti nadajući se uspješnom provođenju postupka te financijskom

⁷⁸ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 576.

⁷⁹ *Ibid.*, str. 577.

⁸⁰ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 577.

⁸¹ Ivkošić, Ceronja, *op. cit.* (bilj. 66), str. 137.

„ozdravljenju“ kluba. Preoblikovanje će se smatrati neuspješnim ako i nakon dodatnog petog upisnog kruga se ne upišu sve dionice.⁸²

4.1.2. Posljedice preoblikovanja

Uspješnim završetkom postupka preoblikovanja sportski klub-udruga postaje s.d.d., odnosno pravni je slijednik udruge. S.d.d. stupa u cjelokupni pravni položaj koji je imala udruga pa tako zadržava i identitet kluba koji je iznimno bitan navijačima i članovima kluba. Nakon provođenja postupka, glavna skupština udruge ili neko drugo tijelo nadležno prema statutu udruge mora donijeti odluku o prestanku postojanja udruge. Nakon donošenja odluke o prestanku udruge nadležni sud će provesti brisanje iz registra udruge. Preoblikovanjem nije nastala nova pravna osoba već je riječ o istome klubu koji je promijenio svoj pravni oblik.⁸³ Preoblikovani sportski klub ostaje vjerovnik svim dužnicima kojima je prije bila sportski klub udruga. Prema općim propisima o pravnom sljedništvu s.d.d. može ostvarivati sve zahtjeve prema dužnicima koje je mogla udruga ostvarivati. Slična je situacija i sa vjerovnicima udruge, njihov položaj se ne mijenja oni i daju mogu potraživati sve svoje tražbine.⁸⁴ Zbog pravila o sljedništvu njihove tražbine ostaju iste i oni ih mogu potraživati kao da do preoblikovanja nije došlo. Kod posebnosti vjerovnika treba spomenuti da Republika Hrvatska može prenijeti svoje tražbine na jedinice lokalne samouprave u kojoj klub ima svoje sjedište. Taj ustup tražbina obavlja se posebnim ugovorom o ustupu u kojem se utvrđuje prava i obveze ugovornih strana.⁸⁵

U ovom dijelu predstavljene su posljedice provedbe uspješnog postupka preoblikovanja, no treba spomenuti i posljedice neuspješnog postupka preoblikovanja. Ako u nekom dijelu postupka sudionici postupka ne postupe po zakonskim odredbama, posebice ako klub ne provede preoblikovanje nadležno ministarstvo za sport će po službenoj dužnosti, na prijedlog Povjerenstva, podnijeti prijedlog za pokretanje stečajnog postupka. U tom slučaju sportski klub-udruga trpi negativne posljedice nacionalnog sportskog saveza.⁸⁶

4.2. Preoblikovanje de lege lata

⁸² *Ibid.*, str. 137. - 138.

⁸³ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 578.

⁸⁴ *Ibid.*

⁸⁵ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 579.

⁸⁶ *Ibid.* str. 580. - 581.

4.2.1. Preoblikovanje prema Zakonu o sportu iz 2023.-e godine

Novim ZS-om uvedene su novine u područje sporta. Najznačajnija novina je postavljanje okvira za financiranje sporta, iako taj dio zakona donekle dotiče temu ovog rada neću ulaziti u pojedinosti. Zakonska podloga ovog rada znatno se promijenila, ZS ne poznaje više postupak obveznog preoblikovanja kao takvog. Ukidanjem Povjerenstva nastala je praznina u nadležnosti tijela javne vlasti u postupku preoblikovanja. U trenutno važećem ZS-u nije previše pažnje posvećeno postupku o preoblikovanju. ZS predviđa mogućnost da se sportski klub - udruga može preoblikovati u s.d.d. Zakon također uvodi zabranu provedbe postupka preoblikovanja nad udrugom u stečajnom postupku, navodi da će način i rokove provedbe preoblikovanja pravilnikom urediti čelnik tijela državne uprave nadležnog za sport.⁸⁷ U trenutku pisanja ovog rada (srpanj 2023.) Ministarstvo turizma i sporta nije donijelo takav pravilnik, no iznijelo je prijedlog pravilnika u postupak javnog savjetovanja. Nadalje, u sljedećem članku ZS propisuje pravila za osnivanje Povjerenstva za preoblikovanje.⁸⁸ Povjerenstvo za preoblikovanje sastoji se od šest stalnih članova iz reda stručnjaka iz polja ekonomskih ili pravnih znanosti koji se popunjavaju putem javnog natječaja i jedan član na prijedlog nacionalnog sportskog saveza čiji je član sportski klub nad kojim se treba provesti postupak. Mandat Povjerenstva traje pet godina te zakonodavac daje Povjerenstvu za preoblikovanje slijedeće poslove: daje suglasnost na elaborat o preoblikovanju čelniku tijela državne uprave nadležnog za sport i daje prijedlog za dopuštenje preoblikovanja.⁸⁹ Treba spomenuti da je Ministarstvo turizma i sporta objavilo javni poziv za natječaja članova Povjerenstva za preoblikovanje u veljači 2023.-e, ali još nije objavilo rezultate natječaja i formiralo Povjerenstvo.⁹⁰ Na službenim stranicama Ministarstva turizma i sporta dostupni su odgovori na poneka pitanja vezana za odredbe o preoblikovanju u kojima između ostalog stoji da će Ministar pravilnik donijeti u roku od šest mjeseci od donošenja zakona. Te pojašnjava koji zakon primijeniti ako određeni klub podnese elaborat o preoblikovanju tijekom 2022.-e godine. Prijašnji zakon u prijelaznim i završnim odredbama navodi mogućnost završetka postupka po zakonu po kojem je postupak započet⁹¹, Ministarstvo iznosi stajalište kojim smatra izradu elaborata o preoblikovanju kao početak preoblikovanja te smatra da ako je on izrađen dok je prijašnji zakon bio na snazi treba po tom zakonu i dovršiti postupak preoblikovanja.⁹²

⁸⁷ Zakon o sportu čl. 98.

⁸⁸ Zakon o sportu čl. 99.

⁸⁹ Zakon o sportu čl. 99.

⁹⁰ <https://mint.gov.hr/javni-pozivi-i-natjecaji-11414/s-p-o-r-t/22182>, 20.7.2023.

⁹¹ Zakon o sportu čl. 121. st. 1.

⁹² <https://mint.gov.hr/istaknute-teme-sport/zakon-o-sportu/preoblikovanje-udruga/23459>, 20.7.2023.

4.2.2. Prijedlog Pravilnika o preoblikovanju sportskih klubova - udruga u s.d.d.

Stupanjem na snagu novog ZS-a zakonodavac odlučuje područje preoblikovanja urediti podzakonskim propisom, odnosno pravilnikom koji donosi Ministarstvo turizma i sporta. U trenutku pisanja ovog rada Ministarstvo je dalo u postupak javnog savjetovanja prijedlog Pravilnika o preoblikovanju sportskih klubova-udruga u sportsko dioničko društvo. Prijedlog pravilnika navodi da se njim propisuju način i rokovi za postupak preoblikovanja. Postupak propisuje sadržaj elaborata o preoblikovanja,⁹³ sadržaj elaborata prema Pravilniku ne razlikuje se od propisanog sadržaja kojeg je ZS propisivao.⁹⁴ Sam tijek upisa dionica ne određuje se detaljno pravilnikom. Pravilnik propisuje da se u Elaboratu određuje koliko će biti krugova upisa dionica, jedan ili više njih, zatim ne propisuje obvezu uplate dionica u prvom krugu od strane jedinice lokalne samouprave kroz uplatu u novcu ili kroz pravo korištenja sportske građevine.⁹⁵ Pravilnik ne određuje rokove trajanja upisnih krugova već upućuje na opće propise o osnivanju trgovačkih društava, što bi moglo predstavljati nesigurnost u ovom bitnom postupku za sportske klubove. Nadalje, Pravilnik ne predviđa mogućnost da vjerovnici sportskog kluba udruge pretvore svoje tražbine u ulog u s.d.d.-u, također bitan dio postupka o preoblikovanju koji je izostao u odredbama Pravilnika. Nakon završetka izrade Elaborata Povjerenstvo ima rok od 60 dana za donijeti odluku o elaboratu, dok je prijašnjim uređenjem Povjerenstvo imalo rok od 30 dana, ne smatram da ta promjena može bitno utjecati na sam postupak.⁹⁶ Ako Povjerenstvo izrazi suglasnost na sadržaj Elaborata, donosi odluku o iznosu temeljnog kapitala, koji se određuje na isti način kao što je bilo predviđeno ZS-om.⁹⁷ Pravilnik uređuje rad i sastav Povjerenstva za preoblikovanje koje bi trebalo zamijeniti svrhu Povjerenstva za profesionalne klubove. Pravilnikom se suzio djelokrug rada Povjerenstva za preoblikovanje jer sada je njegova uloga isključivo vezana za postupak o preoblikovanju.⁹⁸ Povjerenstvo za profesionalne klubove je prema ZS-u imalo širu i bitniju ulogu, posebice jer je primalo godišnje obavijesti od profesionalnih klubova, vodilo evidenciju o imateljima dionica svih s.d.d.-ova, zatim davalo suglasnosti za stjecanje više od 25% temeljnog kapitala

⁹³ Pravilnik o preoblikovanju sportskog kluba - udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo čl.4. st. 1.

⁹⁴ Više o sadržaju elaborata za preoblikovanje u poglavlju 4.1.1.

⁹⁵ Pravilnik o preoblikovanju sportskog kluba - udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo čl. 4. st. 1. toč. 7.

⁹⁶ Pravilnik o preoblikovanju sportskog kluba - udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo čl. 5.

⁹⁷ Pravilnik o preoblikovanju sportskog kluba - udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo čl. 6.

⁹⁸ Pravilnik o preoblikovanju sportskog kluba - udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo čl. 8.

nekog s.d.d.-a, te primalo obavijesti o stjecanju dionica ako ukupan broj dionica otpada na više od 5% temeljnog kapitala s.d.d.-a.⁹⁹

Ovim Pravilnikom zakonodavac je donekle nastavio u smjeru prošlog zakonskog uređenja postupka za preoblikovanje. Najveća novina jest da su izostale odredbe o obveznom preoblikovanju koje su donesene zbog očuvanja postojećih sportskih klubova te njihovog financijskog oporavka. Izostanak takvog postupka mogao bi značiti otvaranje stečajnih postupaka nad nekim budućim sportskim klubovima - udrugama umjesto pokretanja postupka preoblikovanja. Smatram da je prethodni ZS iznimno detaljno te sadržajno uređivao cijeli postupak preoblikovanja. Većina odredba o rokovima i stadijima postupka u prijedlogu pravilnika izostaje, iako je Pravilnik tek u postupku javnog savjetovanja te je podložan promjenama, vidljivo je da sada se postupak preoblikovanja dosta rudimentarno uređuje. Takav način pravnog uređenja neće naštetiti sportskim klubovima samo ako niti jedan klub se ne nađe u situaciji da su ispunjeni stečajni razlozi.

4.3. Primjer provedenog postupka preoblikovanja

Uvidom u sudski registar u Hrvatskoj je aktivnih 12 sportskih dioničkih društava.¹⁰⁰ Prvi klub koji se podvrgnuo postupku obveznog preoblikovanja je bio HNK Hajduk Split. Postupak preoblikovanja HNK Hajduka je bio iznimno važan kako za sam klub tako i ostale klubove u sličnoj situaciji jer je bio prvi takav postupak.¹⁰¹ Nisu sva današnja sportska dionička društva nastala postupku obveznog preoblikovanja, RNK Split i NK Istra 1961 su primjeri dobrovoljnog preoblikovanja. U nekim klubovima najveći dioničari su privatne osobe ili trgovačka društva u većinskom vlasništvu privatnih ulagača. Primjerice većinski dioničar HNK Rijeka je Stichting Social Sport poduzetnika Damira Miškovića, Skladgradnja d.o.o. poduzetnika Slavena Žužula ima najveći udjel dionica u nekom s.d.d.-u, od čak 99,34% temeljnog kapitala.¹⁰² Za potrebe ovog rada prikazat ću postupak preoblikovanja HNK Hajduk. HNK Hajduk se 2008.-e godine nalazio se u uistinu teškoj situaciji, klub je bio nelikvidan, više godina poslovao je s „blokiranom“ računima te su se ispunili zakonski razlozi za pokretanje stečajnog postupka. Proces preoblikovanja započet 2008. godine dovršen je iste godine. Temeljni kapital društva je 268 216 000,00 kn podijeljen na 536 432 dionice s nominalnim

⁹⁹ Zakon o športu čl. 32. - 33.

¹⁰⁰ Uvid u sudski registar na: <https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1>, 21.7.2023.

¹⁰¹ Ivkošić, Ceronja, *op. cit.* (bilj. 66), str. 147.

¹⁰² <https://nogometplus.net/sportsko-dionicarstvo-u-hrvatskoj/>, 21.7.2023.

iznosom od 500,00 kn. Većinski dioničar kluba je Grad Split s udjelom od 65,92%, zatim udruga Naš Hajduk s udjelom u temeljnom kapitalu od 30,06%. Udruga Naš Hajduk iznimno je važan dioničar društva no nije svoje dionice stekao u postupku preoblikovanja. 2017. godine Udruga Naš Hajduk je potpisala ugovor s tvrtkom Tommy d.o.o. za otkup 24,53% dionica uz rok otplate od 10 godina,¹⁰³ do trenutnog broja dionica došla je otkupljivanjem manjeg dijela dionica od nekoliko prijašnjih dioničara. Tim stjecanjem dionica je udruga postala drugi najveći dioničar društva. Udruga navijača može sudjelovati u donošenju odluka u dioničkom društvu na više načina. Jedna od mogućnosti je izravno stjecanje dionica s.d.d.-a, druga je da svoje članove koji su ujedno i dioničari uputi ili obveže da glasuju po uputama udruge ili da članovi udruge pravnim poslom ovlaste udrugu da na glavnoj skupštini ostvaruje pravo glasa iz njihovih dionica. Udruga Naš Hajduk ne može sama donositi odluke zbog udjela u temeljnom kapitalu koji ona kontrolira, tako je bar trenutno jer njihov cilj je stjecanje 50%+1 dionice kako bi mogli samostalno upravljati klubom. No i sadašnji položaj udruge je značajan, naime većinski dioničar Grad Split je prepustio odlučivanje o upravljačkoj strukturi kluba. Grad to nije učio pravnim poslom niti opunomoćio udrugu da na glavnoj skupštini ostvaruje pravo glasa iz njegovih dionica. Udruga Naš Hajduk organizira izbore za kandidata za nadzorni odbor kluba, u kojima članovi udruge od svih kandidata biraju potreban broj za nadzorni odbor. Grad se obvezao glasati za kandidacijsku listu na glavnoj skupštini društva. Ova suradnja između udruge i kluba rezultat je posebnih pravopolitičkih okolnosti, te je iznimka od sustava u kojem navijači ne mogu donositi odluke važne za klub.¹⁰⁴ Upravljačka i imovinska prava iz dionica kao vrijednosnih papira nedjeljiva su, stoga Grad Split trajno ne može prenijeti upravljačka prava iz dionica bez prijenosa samih dionica. Ovaj način upravljanja podsjeća na njemački model¹⁰⁵ upravljanja klubom i nešto je što će udruga Naš Hajduk pokušati i pravno ostvariti.

5. Zaključak

Odredbe o preoblikovanju ZS-a namijenjene su transformaciji sportskog kluba iz udruge u sportsko dioničko društvo, njihova svrha jest modernizirati i oporaviti postojeće sportske klubove. Svi klubovi koji su prošli proces preoblikovanja su bili u nezavidnoj situaciji otvaranja stečajnog postupka nad njima. Nakon provođenja preoblikovanja nastavili su poslovati pod istim imenom uz mnogo manje poteškoća koje su imali prije samog

¹⁰³ Godišnje izvješće HNK Hajduk š.d.d. 2022.

¹⁰⁴ Petrović, Kačer, *op. cit.* (bilj. 1), str. 594. - 595.

¹⁰⁵ Više infra (3.3.)

preoblikovanja. Za uspješno proveden postupak preoblikovanja ključna je suradnja svih sudionika procesa. Suradnja između tijela udruge i Povjerenstva jest ključna na početku procesa. Uplatom dionica u procesu preoblikovanja klub stječe novi kapital kojim se može riješiti utega koji su stvarala potraživanja vjerovnika. Podrška članova kluba izražena je njihovom mogućnošću da upišu dionice već u drugom upisnom krugu. U preoblikovanje su uključeni i vjerovnici kluba jer svoje tražbine mogu pretvoriti u uloge u budućem društvu. Postupak preoblikovanja uključio sve bitne aktere koji bi mogli biti zainteresirani za bolju budućnost sportskih klubova.

ZS iz 2006. vrlo je detaljno i sadržajno uređivao postupak preoblikovanja udruge. ZS je poznao obvezan i dobrovoljan postupak preoblikovanja. Odredbe o preoblikovanju donese se zbog spašavanja klubova koji su se našli u teškoj financijskoj situaciji prije svega su se odnosile na obvezan postupak preoblikovanja. ZS uređuje sustav kontrole poslovanja profesionalnih sportskih klubova. Povjerenstvo za profesionalne klubove dobiva važne ovlasti i ima iznimno bitnu ulogu u postupku i pokretanju samog postupka preoblikovanja. Budući da su odredbe donesene da pomognu klubovima osigurati bolju financijsku budućnost, one su samo omogućile pravnu podlogu za taj cilj. Puno bitnije od samog procesa preoblikovanja je da upravljačke strukture sportskih klubova vode poslovanje odgovorno i financijski rentabilno. Novim ZS-om iz 2023.-e gubi se opširnost i sadržajnost postupka preoblikovanja. Odredbe o preoblikovanju ne poznaju više institut obveznog preoblikovanja te nema više obvezne kontrole poslovanja sportskih klubova. Iz tih okolnosti može se izvući nekoliko zaključaka, jedan od njih je da klubovi više nisu u teškim financijskim situacijama prezaduženosti, a drugi je da više postupak o preoblikovanju nije važan zakonodavcu jer trenutno stanje u profesionalnim klubovima je bolje od onog kada su donesene odredbe o preoblikovanju. No ovakav stav zakonodavca može biti štetan ako neki od postojećih sportskih klubova se nađe u nezavidnoj financijskoj situaciji i tada u nedostatku kvalitetnih odredba o preoblikovanju može doći do pravne nesigurnosti.

Sve većom globalizacijom i prodorom velike količine kapitala u sport stvara se velik raskorak sa stranim sportskim klubovima. Iako većim ulaganje u sport podiže se kvaliteta natjecanja prevelik ustupak profesionalnom sportu mogao bi uništiti amaterski sport. Pravni sustav zato mora predvidjeti primjerene pravne oblike za sve oblike sporta. Odredbe o preoblikovanju kao svoj krajnji cilj imaju nastanak s.d.d.-a, pravnog oblika najpogodnijeg za ulaganje u sport. Njihovom implementacijom stvara se pravni okvir za prilagodbu profesionalnih klubova na

moderne izazove sporta. Nužnost kvalitetnih odredba o preoblikovanju je izvjesna, te nadam se da će zakonodavac dopuniti odredbe o preoblikovanju iz sadašnjeg uređenja.

6. Popis literature

Popis stručne i pravne književnosti:

1. Barbić, J., Pravo društava, knjiga druga, Društva kapitala, Svezak 1., dioničko društvo, 6. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 2013.
2. Brnabić, R., Pravilo 50+1 Njemačkog nogometa-Jučer,danas i sutra, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu. 2019.
3. Ivkošić, M., Pravni ustroj nogometnih klubova u Republici Hrvatskoj, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 47:2/2010.
4. Ivkošić, M., Ceronja, P., Pravni modeli provođenja postupka obveznog preoblikovanja športskog kluba - udruge u športsko dioničko društvo, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 59:1/2009.
5. Kačer, *et al.*, Sportsko pravo, Pravni fakultet u Splitu, 2018.
6. Petrović, Siniša, Ceronja, Petar, Osnove prava društava, Pravni fakultet u Zagrebu, 2019.

Pravni propisi:

7. Pravilnik o preoblikovanju sportskog kluba - udruge za natjecanje u sportsko dioničko društvo
8. Zakon o sportu (Narodne novine, br. 141/22)
9. Zakon o športu (Narodne novine, br. 71/06, 150/08,124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15, 19/16, 98/19, 47/20, 77/20)
10. Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22, 18/23)
11. Zakon o tržištu kapitala (Narodne novine, br. 65/18, 17/20, 83/21)
12. Zakon o udrugama (Narodne novine br. 74/14, 70/17, 98/19, 151/22)

URL poveznice:

13. <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=24737>
14. <https://mints.gov.hr/>
15. <https://mint.gov.hr/javni-pozivi-i-natjecaji-11414/s-p-o-r-t/22182>
16. <https://mint.gov.hr/istaknute-teme-sport/zakon-o-sportu/preoblikovanje-udruga/23459>
17. <https://nogometplus.net/sportsko-dionicarstvo-u-hrvatskoj/>

18. <https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1>